

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

24.10.2007

B6-0400/2007 }
B6-0401/2007 }
B6-0403/2007 }
B6-0404/2007 }
B6-0405/2007 } RC1

KÖZÖS ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az eljárási szabályzat 108. cikkének (5) bekezdése alapján

- Joseph Daul, Lutz Goepel, Neil Parish, Struan Stevenson, Esther De Lange, Carmen Fraga, Esther Herranz, Elisabeth Jeggle, Mairead McGuinness, James Nicholson és Agnes Schierhuber a PPE-DE képviselőcsoportja nevében
- Luis Manuel Capoulas Santos a PSE képviselőcsoportja nevében
- Niels Busk, Kyösti Virrankoski, Willem Schuth, Ona Juknevičienė és Danutė Budreikaitė az ALDE képviselőcsoportja nevében
- Adam Bielan, Sergio Berlato, Janusz Wojciechowski, Gintaras Didžiokas, Andrzej Tomasz Zapalowski, Liam Aylward, Zdzisław Zbigniew Podkański, Ewa Tomaszewska, Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, Ryszard Czarnecki és Mieczysław Edmund Janowski, az UEN képviselőcsoportja nevében
- Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf a Verts/ALE képviselőcsoportja nevében

az alábbi képviselőcsoportok indítványainak helyébe lép:

- PPE-DE (B6-0400/2007)
- PSE (B6-0401/2007)
- ALDE (B6-0403/2007)
- UEN (B6-0404/2007)
- Verts/ALE (B6-0405/2007)

az élelmiszer- és takarmányárak növekedéséről

Az Európai Parlament állásfoglalása az élelmiszer- és takarmányárak növekedéséről

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződés 33. cikkére,
  - tekintettel a 2008. évi területpihentetésről szóló 2007. szeptember 26-i jogalkotási állásfoglalására,
  - tekintettel eljárási szabályzata 108. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel az elmúlt hónapokban a gabona világpiaci ára drasztikusan megemelkedett, valamint az állami és magán-gabonakészletek elérték az elmúlt 40 év legalacsonyabb szintjét,
- B. mivel a legutóbbi becslések szerint az EU-27-ben a gabonabetakarítás hozzávetőlegesen 8 millió tonnával lesz kevesebb, mint az elmúlt évben,
- C. mivel a 2006-os betakarítás csak 265,5 millió tonnát tett ki, és ebben az évben éppen csak egymillió tonna maradt készletben,
- D. mivel a világ gabonaellátását zord időjárási viszonyok befolyásolták, nevezetesen a valószínűleg az éghajlatváltozás számlájára írható aszályok és árvizek,
- E. mivel az EU tagállamainak többségében nem lehet kimutatni közvetlen és hosszú távú kapcsolatot egyes termékek árának növekedése és a bioüzemanyagok kereslete között, ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy például az Egyesült Államokban a bioüzemanyag alapanyagául szolgáló kukorica termelésének ösztönzésére irányuló aktív politika közvetlen hatással van a takarmányok és az élelmiszerek árának növekedésére, és mivel ezt az OECD is elismerte,
- F. mivel az OECD 2007 szeptemberében közzétett, a bioüzemanyag-előállításnak a globális élelmiszer-biztonságra és a biológiai sokféleségre gyakorolt hatásairól szóló tanulmánya figyelmeztet, hogy az élelmiszer- és a takarmány-előállítás, valamint az üzemanyag-előállítás közötti, földért és erőforrásokért folyó versengés olyan mértékben növelheti az élelmiszerárakat, ami veszélyeztetheti az élelmiszerhez való hozzáférést a legszegényebb népek és régiók számára,
- G. mivel a világ élelmiszer-kereslete nagyobb ütemben növekszik, mint az ellátás, nemcsak azért, mert a feltörekvő gazdaságú országokban, például Indiában és Kínában az emelkedő bevételek a népesség növekvő számával párosulva felhajtják elsősorban a húsipari és tejtermékek, valamint ebből következően a takarmány iránti keresletet,
- H. mivel az élelmiszer-bizonytalanság továbbra is több mint 854 millió ember számára realitás, akik közül 820 millió a fejlődő világban él,
- I. mivel a kiskereskedelmi élelmiszerárak nem tartottak lépést a megélhetési költségekkel, és a termelői árak nem tudták felvenni a versenyt a kiskereskedelmi árakkal,
- J. mivel az EU-ban működő jelentősebb nagykereskedelmi vállalatok és néhány nagyobb kiskereskedő meglehetősen befolyással rendelkeznek az élelmiszerárak meghatározásában, és

mivel koncentrátságuk olyan mértékű, hogy erőfölényes helyzetbe kerülnek a termelőkkel szemben,

- K. mivel az összetett takarmány emelkedő ára felhajtja az állattenyésztési ágazat termelési költségeit,
- L. mivel az elmúlt 15 évben a közös agrárpolitika az európai társadalmi nyomás és a fejlődő gazdaság eredményeként már eddig is alapvető változáson ment keresztül, és mivel a támogatások függetlenítése lehetővé teszi a gazdálkodók számára, hogy reagáljanak a piaci jelzésekre;
- M. mivel az EK-Szerződés 33. cikke megállapítja, hogy az ellátás hozzáférhetőségének, valamint annak biztosítása, hogy a fogyasztók megfelelő áron jussanak az ellátáshoz, a közös agrárpolitika célkitűzéseit képezik,

Területpihentetés

- 1. üdvözli az EU mezőgazdasági minisztereinek közelmúltban hozott határozatát annak a bizottsági javaslatnak az elfogadásával kapcsolatosan, hogy 2008-ra felfüggeszti a területpihentetési kötelezettségeket;
- 2. tudomásul veszi a Bizottság becslését, hogy ez a lépés körülbelül 2,9 millió hektár földterületet fog felszabadítani a gabonatermelés számára, és körülbelül 10 millió tonnával növeli a jövő évi betakarítást;
- 3. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanács nem fogadta el a Parlament arra vonatkozó módosításait, hogy 2009-re is függeszék fel a területpihentetési kötelezettségeket, és reméli, hogy a KAP küszöbön álló egészségügyi ellenőrzése során foglalkoznak ezzel az üggyel;

Élelmiszer-termelés és kiskereskedelem

- 4. tudomásul veszi Fischer Boel biztos nemrégiben tett megjegyzését, hogy a takarmány árának növekedése következtében a hús és a húspari termékek ára akár 20%-kal is növekedhet 2008-ban;
- 5. megjegyzi, hogy a megnövekedett tejárak 2007-ben a tejtermelők számára kicsi, de égetően szükséges bevételnövekedést jelentenek, problematikusak azonban a fogyasztók számára, valamint a megfelelő tejtermékellátás szempontjából, például iskoláknak és kórházaknak;
- 6. aggodalommal állapítja meg, hogy az európai baromfitenyésztőknek 40–60%-kal többet kell fizetniük a takarmányért, mint egy évvel ezelőtt, ez különösen azért sok, mert teljes költségeik kb. 60%-át a takarmány teszi ki;
- 7. a lehető leghangsúlyosabban kiemeli, hogy a nyersanyagokhoz kapcsolódó költségek aránylag kis összetevőt képeznek sok élelmiszertermék összköltségében, különösen a feldolgozott élelmiszerek esetében, és hogy még a liszt árának nemrégiben bekövetkezett emelkedését követően is, a liszt előállításához kapcsolódó költségek csak kevesebb mint 10%-kal befolyásolják egy vekni kenyér kiskereskedelmi árát az Egyesült Királyságban, illetve kevesebb, mint 5%-kal egy bagett árát Franciaországban;

8. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy elemezzék a termelői árak és a nagyobb kiskereskedők árai közötti ellentmondásokat; külön kiemeli, hogy a Bizottságnak ki kell vizsgálnia a kiskereskedői ágazat koncentrációjának hatásait, elsősorban a kistermelők, a kisvállalkozások és a fogyasztók hátrányára, és ha megállapítja a piaci erővel való visszaélést, alkalmaznia kell az összes rendelkezésére álló jogi eszközt;
9. sürgeti a Bizottságot, hogy az – elsősorban a járványok (pl. a kéknyelv-kór) által sújtott – állattenyésztők számára engedélyezze a közvetlen kifizetések megelőlegezését, mivel a megemelkedett takarmányárak következtében súlyos pénzforgalmi problémákkal szembesülhetnek;

Bioüzemanyagok

10. hangsúlyozza, hogy az EU gabonatermelésének csak egy nagyon kis hányadát használják jelenleg bioüzemanyag előállítására, és hogy az EU-nak 2020-ra előirányozott célkitűzése a bioüzemanyagokra vonatkozóan az EU szántóterületének csak 15%-os felhasználását kívánná meg;
11. tudomásul veszi, hogy az energetikai felhasználású növények termesztésére használt terület az Unióban 2004 óta megtízszereződött és 2,84 millió hektárra nőtt;
12. hangsúlyozza, hogy jelenleg a fosszilis üzemanyagok helyettesítőiként csak a bioüzemanyagok jöhetnek számításba, amelyek széles körben hozzáférhetők a piacon, ezenkívül a fosszilis üzemanyagokkal ellentétben megújíthatók, és általuk az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása jelentősen visszafogható;
13. megjegyzi, hogy amikor az EU-ban 1 tonna gabonát használnak bioetanol előállítására, az 40% erejéig melléktermék formájában visszajut a takarmányozási ágazatba;
14. felhívja azonban a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek többet a másodgenerációs bioenergia használatának és előállításának előmozdítása érdekében, amely trágyát és mezőgazdasági hulladékanyagot dolgoz fel, semmint elsődleges mezőgazdasági termékeket;
15. felhívja a Bizottságot, hogy végezzen környezetvédelmi és élelmiszer-biztonsági hatástanulmányt, amely figyelembe veszi az élelmiszeripar és a növényi üzemanyagok előállítói közötti versengést a földekért és az erőforrásokért, beleértve az éghajlatváltozás hatásait, valamint az élelmiszer-termelés erőforrásainak további kimerülését megelőző lehetséges intézkedéseket;

Behozatal és kivitel

16. mély aggodalommal jegyzi meg, hogy az összetett takarmány ára tonnánként 75 euróval emelkedett, és a takarmánygabona kritikus hiánya következtében továbbra is emelkedik, ami további 10 milliárd euró költséget jelent az EU állattenyésztői ágazata számára;
17. tudomásul veszi a Mezőgazdasági Tanács legutóbbi ülésén tett bejelentést, mely szerint javaslatot dolgoznak ki a gabonafélék behozatali vámjának 2008. évi emelésére, amely intézkedés az állattenyésztési ágazatban, különösen a sertéshúságazatban kialakult nehéz helyzetet kívánja orvosolni;

18. kiemeli, hogy az ilyen döntések gyengíthetik az EU piacra jutásért folytatott tárgyalási pozícióját a WTO-tárgyalások során;
19. hangsúlyozza, hogy ez a döntés nem lehet példaértékű más ágazatok, például a rizsszektor számára;
20. visszautasít minden, az EU-ból származó mezőgazdasági termékekre vonatkozó kiviteli és vámkontingens kivetésére irányuló akciót;
21. kéri, hogy a harmadik országok termelőire ugyanaz a szigorú ellenőrzés vonatkozzon, mint az uniós termelőkre;
22. felhívja a Bizottságot, hogy végezzen leltári gyakorlatot a lehetséges ellátásirányítási és élelmiszer-biztonsági intézkedésekről, amelyek segítségével elkerülhető az élelmiszer- és takarmányárak további szélsőséges változékonysága, valamint az élelmiszer- és az üzemanyag-termelés közötti nem fenntartható versengés;

Globális élelmiszer-bizonytalanság

23. tisztában van azzal, hogy a világ élelmiszerkészleteinek csökkenő volta súlyos és rendkívüli hatással van a fejlődő világ alacsony nemzeti jövedelmű, élelmiszerhiánnyal küszködő országaira, mivel ezen országok teljes gabonaimportja várhatóan jelentősen megnövekszik – minden idők legmagasabb számlája, a 2007/2008-as időszakra mintegy 28 milliárd dollár várható, ami az elmúlt évi amúgy is magas összeghez képest mintegy 14 százalékos növekedést jelent;
24. megjegyzi, hogy mindent összevetve, a fejlődő országok rekordmennyiségű összeget, 52 milliárd dollárt fognak gabonabehozatalra költeni;
25. felhívja a Bizottságot, hogy alaposan elemezze a gabonafélék és az olajos magvak készlethiányának az EU-ban és harmadik országokban a legsebezhetőbb élelmiszer-termelőkre és a fogyasztókra gyakorolt hatásait, beleértve az élelmiszer-ellátás akadozásának megelőzésére irányuló eszközöket és rendelkezéseket, valamint a további áremelkedések inflációs hatását;
26. felhívja az Európai Bizottságot, hogy a világpiaci folyamatokról – ideértve a fejlődő országok élelmiszer iránti fokozott igényét – végezzen mélyreható elemzést annak megfontolására, hogy – a KAP állapotfelmérésének részeként – létrehozzanak-e a piac megfelelő ellátását garantáló állandó mechanizmusokat;
27. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.